

Jaarverslag 2016 & Werkprogramma 2017

Rekenkamercommissie Krimpenerwaard

Voorwoord

De gemeenteraad van Krimpenerwaard heeft bij raadsbesluit van 18 juli 2015 besloten om een onafhankelijke Rekenkamercommissie in te stellen. De Rekenkamercommissie Krimpenerwaard is begin 2016 officieel van start gegaan en is een onafhankelijk orgaan binnen de gemeente Krimpenerwaard. Wij bedanken de raad voor het in ons gestelde vertrouwen en gaan ook de komende jaren met energie en enthousiasme aan het werk. In het jaarverslag laten wij zien op welke manieren wij in 2016 actief zijn geweest en gaan we in op ons eerste onderzoeken. In het werkprogramma geven wij een inkijk in de onderwerpen die wij in 2017 zullen oppakken en het daarvoor gekozen selectieproces.

Wij wensen u veel leesplezier!

Met vriendelijke groet,
Karin Meijer, voorzitter

mw. Anna Lambrechtse (secretaris/onderzoeker), **dhr. Rob Paulussen** (commissielid),
mw. Karin Meijer (voorzitter), **dhr. René de Bonte** (commissielid)

Taken Rekenkamercommissie

Wij zijn er om de kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol van de raad te versterken door middel van op onderzoek gebaseerde conclusies en aanbevelingen. De rekenkamercommissie is er niet alleen voor de raad, wij zijn er ook voor burgers. Daarom willen we voor de inwoners van de gemeente Krimpenerwaard zichtbaar maken hoe publiek geld besteed wordt en wat er terecht komt van de beleidsvoornemens van de gemeente.

De taken en bevoegdheden van de rekenkamercommissie staan beschreven in de Gemeentewet en in de door de gemeenteraad vastgestelde Verordening Rekenkamercommissie Krimpenerwaard.

Wij bepalen zelf ons werkprogramma. Desalniettemin wordt in het selectieproces sterk rekening gehouden met de ideeën die in de gemeenteraad leven. Ook worden wij ondersteund door de Adviesgroep van Rekenkamercommissie, bestaande uit twee raadsleden en twee raadscommissieleden. Daarnaast letten wij op signalen van burgers, organisaties en de media.

Jaarlijks stellen wij op basis van deze input een groslijst met onderwerpen samen. Aan de hand van verschillende criteria uit ons Reglement van Orde komen wij tot een keuze voor onderwerpen die in onderzoek worden genomen die we vastleggen in ons werkprogramma.

Inhoud

Jaarverslag 2016

Werkprogramma 2016

Nieuw in de gemeente,
nieuwe
Rekenkamercommissie

Jaar in cijfers

Werkprogramma 2017

Selectieproces

Nieuwe onderzoeken

Contact & Personalia

Jaarverslag 2016

Werkprogramma 2016

Wij zijn in 2016 twee onderzoeken gestart uit ons eerste werkprogramma (lees [hier](#)). Het eerste onderzoek, QuickScan informatievoorziening rondom WMO, is in het najaar afgerond. Het rapport is besproken in de betreffende commissie van de gemeenteraad. Het tweede onderzoek, Participatie: wat is het Waard?, zal naar verwachting in het voorjaar van 2017 afgerond zijn. Hieronder volgt een beschrijving van beide onderzoeken.

Quickscan informatievoorziening WMO

Met de Quickscan, onderzoek op hoofdlijnen, naar de uitvoering van de Wmo en de informatievoorziening aan de gemeenteraad hebben wij ons eerste onderzoek afgerond. Wij kijken tevreden terug op het onderzoeksproces, waarvan de insteek vooral lerend en vooruitkijkend was om zodoende gezamenlijk verder vorm te geven aan de transformatie van de Wmo. De onderzoeksresultaten zijn in de commissievergadering van 22 november jl. gepresenteerd en op 13 december jl. is het rapport, inclusief infographic, aangeboden aan de raad (lees [hier](#)).

Conclusies

Wij concluderen allereerst dat 2015 vooral in het teken stond van het op orde krijgen van de uitvoering van de Wmo. Omdat er tot nog toe veelal beleidsarm is gewerkt is de gemeenteraad nog weinig aan zet geweest vanuit zijn kaderstellende rol. 2016 (en verdere uitwerking in 2017) is het jaar om als raad verder invulling te geven aan de kaderstellende rol ten aanzien van de verdere transformatie van de Wmo. Ten tweede heeft de gemeenteraad zijn controlerende rol nog nauwelijks ten uitvoer kunnen brengen door de beperkte informatievoorziening, de beleidsarme uitvoering en veelheid aan doelen. Ten derde concluderen wij dat de raadsleden c.q. fracties op actieve wijze invulling geven aan de volksvertegenwoordigende rol, door middel van bijvoorbeeld eigen onderzoek, gesprekken met cliënten, bezoeken aan zorginstellingen, casusbesprekingen, et cetera.

Lessen voor de toekomst

Op basis van het onderzoek hebben wij een aantal lessen voor de toekomst getrokken. Ten eerste is het voor zowel de ambtelijke organisatie, het bestuur als de gemeenteraad komende tijd de uitdaging om vanuit vernieuwd perspectief (zonder terug te grijpen op de oude situatie van de vijf gemeenten) te werken aan het inrichten van het sociaal domein voor de gemeente Krimpenerwaard.

Hierbij dient de gemeenteraad in positie gezet te worden ten aanzien van de kaderstellende rol (bijvoorbeeld actief betrokken te worden in het traject van de transformatieagenda voor de komende jaren). Ten tweede is er (extra) inzet nodig op de informatievoorziening richting de gemeenteraad, waarbij de gemeenteraad zelf ook een belangrijke taak heeft om de kaders te stellen voor de inrichting van het nieuwe stelsel van de Wmo (transformatie) door de juiste vragen te stellen. Tot slot adviseren wij College en gemeenteraad duidelijke afspraken te maken over de vorm en inhoud van documenten en stukken, zodat de gemeenteraad zijn kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol goed kan vervullen. Het College geeft in zijn bestuurlijke reactie aan de conclusies en aanbevelingen over te nemen. Daarnaast is naar aanleiding van het rapport in januari 2017 door de raad nader is gesproken over de kaderstellende rol.

Vervolgonderzoek

Op basis van de QuickScan kan een diepgaand vervolgonderzoek worden ingesteld naar de effectiviteit van de Wmo. Een dergelijk onderzoek lijkt ons zinvol zodra het (strategische) beleid enige tijd in werking is.

*Duidingssessie voor
het selecteren van
participatieprojecten*

Lopend onderzoek...

Participatie: wat is het Waard?

Net als andere gemeenten, is ook de gemeente Krimpenerwaard bezig om het samenspel tussen overheid en samenleving – tussen gemeente en gemeenschap - anders vorm te geven. De rekenkamercommissie is benieuwd hoe de gemeente hier invulling aan geeft en wat er beter kan. Het gaat hierbij niet alleen om burgerparticipatie, waarbij de gemeente initiatiefnemer is, maar ook om overheidsparticipatie, waarbij de gemeenschap het initiatief neemt. De hoofdvraag is: wat doet de gemeente Krimpenerwaard aan het samenspel tussen gemeente en gemeenschap en wat kan beter?

De samenleving verandert. Informatie verspreidt zich sneller, burgers zijn mondiger en zij opereren steeds vaker in netwerken. Daarmee verandert ook de rol van gemeenten. In de ene gemeente noemen ze het zelfsturing. Weer een andere gemeente spreekt over een ontdekkingstocht waarbij de gemeente moet leren om los te laten en burgers het roer over te nemen. Allemaal manieren om de relatie tussen overheid en samenleving, tussen gemeente en gemeenschap, anders vorm te geven.

Zo ook voor gemeente Krimpenerwaard. Zij heeft de ambitie zich te ontwikkelen van een procedurele, regelende en bepalende overheid, naar een meer regisserende en flexibele overheid. Om deze ambitie te realiseren is een samenspel tussen de gemeente en gemeenschap (inwoners, bedrijven, organisaties) gewenst én noodzakelijk. In het kader van de recente decentralisaties, maar ook toekomstige (zoals de Omgevingswet) staat de gemeente Krimpenerwaard dichterbij haar burgers dan ooit tevoren.

Aanpak

Voor dit onderzoek betrekken we (sleutelfiguren van) de gehele gemeentelijke organisatie (de raad, het college en de ambtelijke organisatie) en ook de gemeenschap. Het onderzoek heeft een waarderende en opiniërende benadering, waarbij leren voor de toekomst centraal staat. Dat doen we door drie casussen centraal te stellen. De input voor de keuze werd geleverd door een goed bezochte bijeenkomst waaraan ambtenaren uit verschillende sectoren van de gemeente deelnamen (zie foto hierboven).

Planning onderzoek

Het onderzoek zal naar verwachting in het voorjaar van 2017 afgerond zijn. Indien de fase van ambtelijke- en bestuurlijke wederhoor volgens planning verloopt, wordt het rapport tijdens de raadsvergadering van 4 juli 2017 aan de raad aangeboden.

Nieuwe gemeente, nieuwe Rekenkamercommissie

In 2016 hebben wij verschillende activiteiten ontplooid. Veel activiteiten stonden in het teken van kennismaking: met elkaar als nieuwe Rekenkamercommissie, de adviesgroep, de raad, commissieleden, het College etc. Dit waren leerzame gesprekken, bijeenkomsten, workshops en presentaties. Hieronder een beknopt overzicht van al onze (kennismakings)activiteiten in 2016.

Contact met de raad

Afgelopen jaar hebben wij op verschillende momenten contact gezocht en kennisgemaakt met de raad. Begin 2016 hebben we raadsleden schriftelijk verzocht onderzoeksonderwerpen aan te dragen. Wij hebben maar liefst 44 onderzoeksonderwerpen ontvangen. In het werkprogramma 2017 staat een selectie van 22 onderwerpen en tevens groslijst voor de lange termijn. In april hebben wij tijdens een thema-avond een presentatie gegeven over wat een Rekenkamercommissie en in het verlengde daarvan rekenkameronderzoek voor de raad ka betekenen. In het kader van ons onderzoek 'Quickscan informatievoorziening Wmo' waren raadsleden uitgenodigd voor een leeratelier. In het najaar 2016 hebben wij een rondje langs de fracties gedaan om nader kennis te maken en nieuwe onderzoeksonderwerpen op te halen. Wij hebben met de meeste fracties persoonlijk gesproken, andere fracties hebben hun onderzoeksonderwerpen schriftelijk ingediend. Tot slot hebben wij tijdens de raadscommissie van november 2016 onze onderzoeksresultaten van de Quickscan Wmo gepresenteerd.

Gesprekken met sleutelfiguren

In 2016 hebben we verschillende sleutelfiguren van gemeente Krimpenerwaard gesproken: burgemeester, bestuur, griffier en afdelingshoofden. Daarnaast hebben wij een presentatie gegeven tijdens een collegevergadering.

Samenwerking adviesgroep

Onze rekenkamercommissie werkt samen met de adviesgroep van de Rekenkamercommissie. De adviesgroep bestaat uit vier leden: Jan Verburg (SGP), Wisja Pannekoek (VGBK), Jos Simons (PvdA) en Norbert Arnold (CDA), ondersteuning vanuit de griffie door Marianne Metz. De adviesgroep geeft conform het Reglement van Orde gevraagd en ongevraagd advies aan de Rekenkamercommissie en is de verbindende schakel naar de raad. Wij hebben in 2016 drie keer met de adviesgroep vergaderd. Daarnaast was (een deel) van de adviesgroep bij alle overige activiteiten van ons vertegenwoordigd.

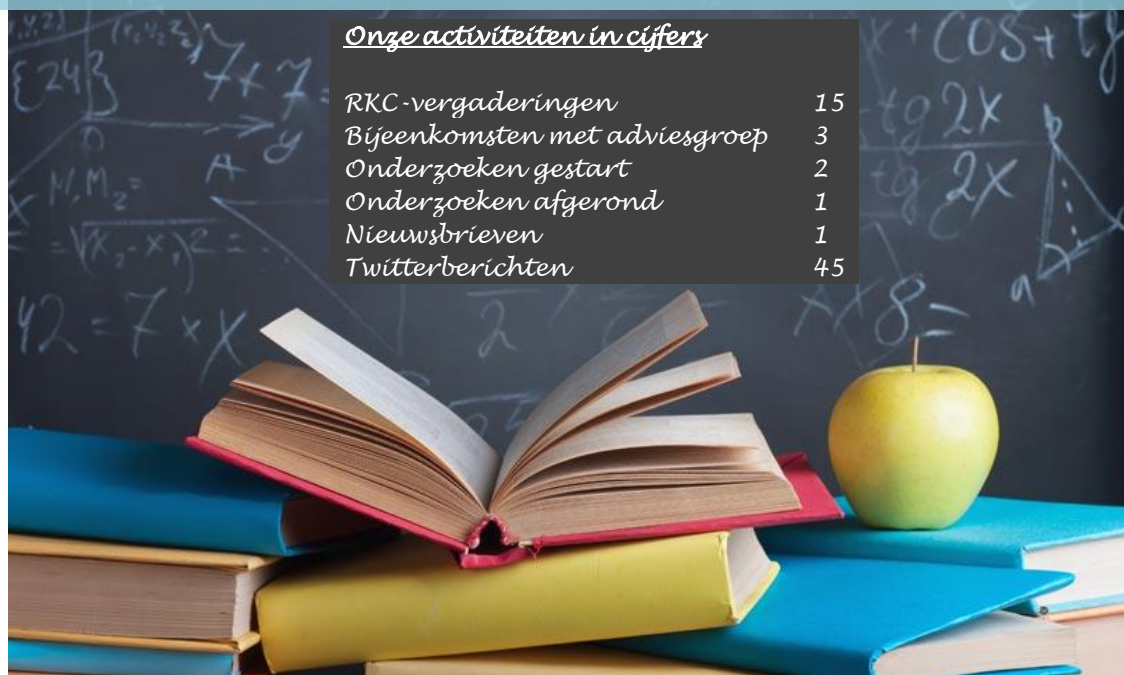

Lid van de NVRR

Wij zijn in 2016 lid geworden van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRR). De NVRR heeft tot doel kennis en ervaring uit te wisselen. Door deze uitwisseling kunnen de leden met goed en onafhankelijk onderzoek bijdragen aan de kwaliteit van het openbaar bestuur. De NVRR houdt jaarlijks haar algemene ledenvergadering. Op 15 april 2016 werd deze vergadering in Zwolle gehouden. Vanuit de RKC Krimpenerwaard waren wij met twee leden vertegenwoordigd.

Wij zijn nadrukkelijk geen 'afrekencommissie', maar willen met onze onderzoeken in positieve zin bijdragen aan de ontwikkeling van de gemeente' - Karin Meijer (voorzitter)

Onze activiteiten in cijfers

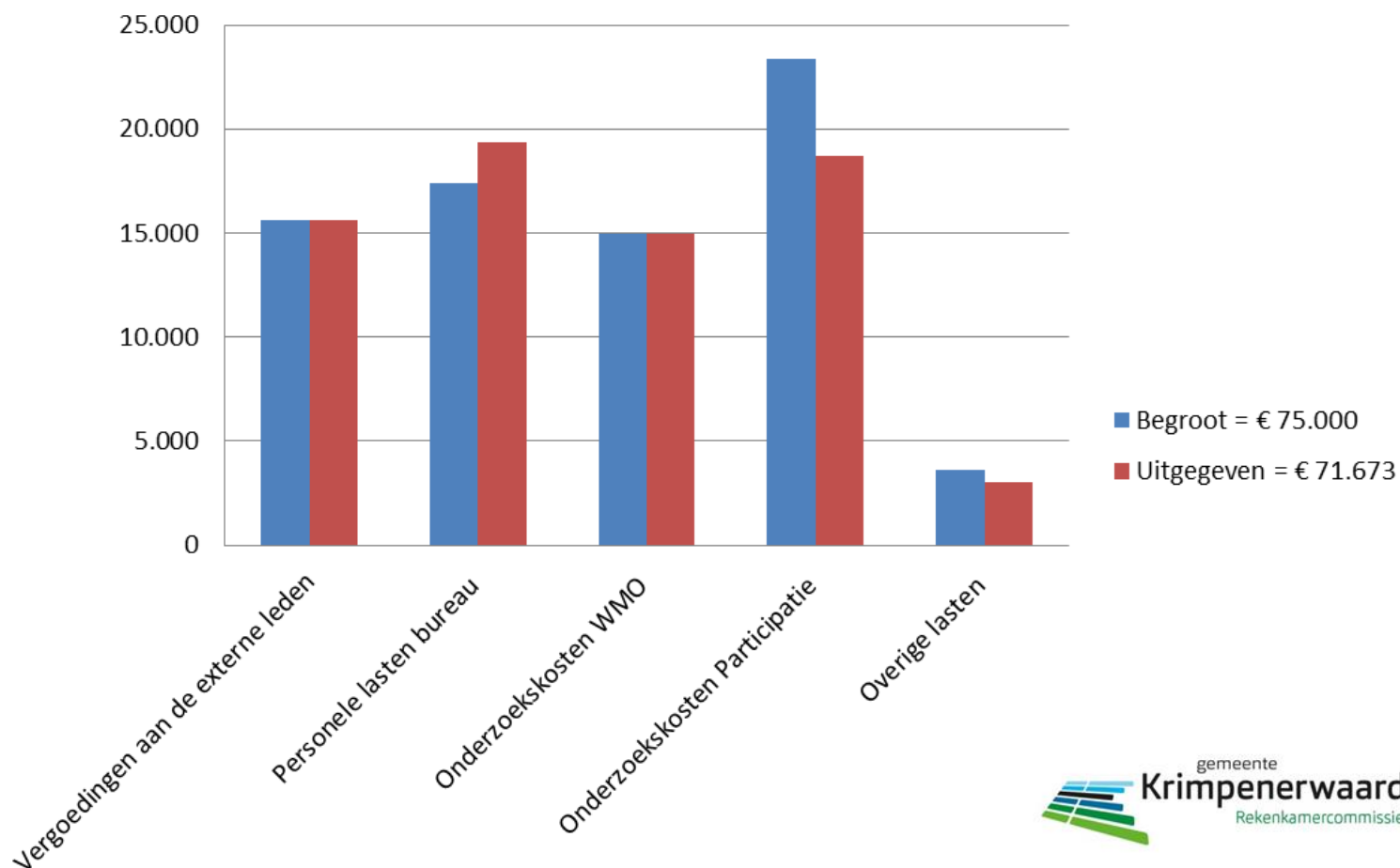
RKC-vergaderingen	15
Bijeenkomsten met adviesgroep	3
Onderzoeken gestart	2
Onderzoeken afgerond	1
Nieuwsbrieven	1
Twitterberichten	45

Financieel

De gemeenteraad heeft voor de rekenkamercommissie voor 2016 een budget vastgesteld van € 75.000. De griffier is budgethouder. Alle uitgaven komen ten laste van dit budget, inclusief de personeelskosten van de secretaris-onderzoeker, reiskosten en ICT-toebehoren. De personele lasten bureau vallen dit jaar hoger uit vanwege zwangerschapsvervangings.

Ten laste van het budget komen de volgende kosten:

- vergoedingen aan de externe leden;
- personele lasten bureau.
- externe deskundigen die door de rekenkamercommissie zijn ingeschakeld;
- eventuele overige uitgaven die de commissie nodig acht voor de uitoefening van haar taak.

Werkprogramma 2017

Selectieproces onderzoeksonderwerpen

Voor het opstellen van het werkprogramma is een groslijst gemaakt met mogelijke onderwerpen. De Rekenkamercommissie heeft daartoe begin 2016 schriftelijk onderwerpen opgehaald bij de raad, het College en de organisatie. Daarnaast hebben wij eind 2016 met de raadsfracties gesprekken gevoerd. Hieronder de selectie van de onderwerpen en tevens groslijst voor de lange termijn. De overige onderwerpen lenen zich om verschillende redenen niet voor een Rekenkameronderzoek. Ons werkprogramma hebben we in het eerste kwartaal van 2017 opgesteld zodat ons nieuwe lid, dhr. Paulussen, hieraan ook een actieve bijdrage kon leveren. De shortlist met vijf onderzoeksonderwerpen is op 22 januari jl. besproken met de Adviesgroep. Twee onderzoeksonderwerpen van de shortlist uit 2016 zijn vorig jaar gestart. Het onderwerp 'Grip van de raad' zal als onderzoek starten als de Rekenkamercommissie meerdere onderzoeken heeft afgerond en staat niet meer op de shortlist van 2017.

Beleidssterrein	Onderwerpen	Indieners
Bestuur en dienstverlening	<ul style="list-style-type: none"> • Omgevingsdienst: rol opdrachtgever • Raadsagenda's • Burgerparticipatie en overheidsparticipatie: samenspel van gemeente en gemeenschap • Deregulering en verbetering (digitale) dienstverlening • Grip van de raad • Inhuur externen • Aanbestedingsbeleid • de GR-en nader beschouwd op nut en noodzaak 	SGP, CDA, RkC SGP, RkC, CDA SGP, RkC, CDA CDA, RkC SGP, RkC D66, CDA SGPGP, CDA, RkC Pro Krwaard, College SGP, RkC, CDA
Werk en inkomen	<ul style="list-style-type: none"> • Minimabeleid • Jeugdbeleid • Werkgelegenheidsbeleid • Uitkeringen: kosten en opbrengsten 	SGP, PvdA PvdA Pro Krwaard VVD
Duurzaamheid, infrastructuur en milieu	<ul style="list-style-type: none"> • Verkeersveiligheid en deskundigheid (rondom scholen) • Afvalinzameling • Beïnvloeding provinciaal beleid op infra voorziening 	SGP, RkC SGP CDA
Jeugd en Wmo	<ul style="list-style-type: none"> • WMO: doeltreffendheid en effectiviteit • Drie decentralisaties 	D66, CDA, RkC, GB Schoonhoven RkC
Openbare orde en veiligheid	<ul style="list-style-type: none"> • Toezicht en handhaving • 0-meting APV 	SGP, CDA, RkC VGBK
Ruimtelijke ordening, wonen en mobiliteit	<ul style="list-style-type: none"> • Grondbeleid en grondexploitatie • Senioren huisvestingsbeleid 	SGP, RkC SGP
Recreatie en toerisme	<ul style="list-style-type: none"> • Levensvatbaarheid sportverenigingen • Tarieven sportzalen 	SGP SGP
Financiën	<ul style="list-style-type: none"> • Subsidiebeleid • Fricatiekosten 	SGP, RkC, CDA, VGBK, VVD, PvdA PvdA
Economie, ondernemen en bedrijvigheid	<ul style="list-style-type: none"> • Nieuwe oriëntatie op bedrijventerreinen welstand 	SGP

Selectiecriteria

De groslijst van onderzoeksonderwerpen voor de lange termijn is getoetst aan de criteria van ons Reglement van Orde waarbij sprake is van:

1. aanmerkelijke maatschappelijke relevantie.
2. een hoog (potentieel) leereffect.
3. financieel, organisatorisch of bestuurlijk belang.
4. Mogelijke twijfels aan de kwaliteit van de informatievoorziening, doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid.

Shortlist top 5 onderzoeksonderwerpen 2017

1. Sturen in risicovolle projecten
2. Subsidiebeleid
3. Externe inhuur
4. Afvalinzameling
5. Digitale dienstverlening

Shortlist top 5 onderzoeksonderwerpen 2016

1. WMO: informatievoorziening
2. Participatie
3. Grip van de raad
4. Afvalinzameling
5. Subsidiebeleid

Onderzoeksonderwerpen 2017

Komend jaar starten wij twee nieuwe onderzoeken en wordt het onderzoek naar participatie uit 2016 afgerond. Ons eerste onderzoek gaat over 'Sturen in risicovolle projecten'. Hieronder volgt korte omschrijving van het onderzoek naar 'Sturen in risicovolle projecten' en de meest kansrijke onderwerpen voor het tweede onderzoek in 2017.

Sturen in risicovolle projecten

Als gemeenten ambitieuze beleidsdoelen willen realiseren nemen risico's voor projecten toe. Vaak zijn dit projecten over verschillende beleidsterreinen waarbij allerlei partijen betrokken zijn, zoals andere overheden, private partijen en maatschappelijke instellingen. Regelmatig lopen risicovolle projecten lopen uit in tijd en in geld. Raadsleden hebben het gevoel dat ze te vaak voor voldongen feiten worden gesteld en dat ze te **weinig sturing** hebben in risicovolle projecten. Hierdoor kan zowel de kaderstellende als controlerende rol van raadsleden niet adequaat worden uitgevoerd. Kijkend naar andere rekenkameronderzoeken op dit onderwerp, worden doorgaans twee struikelblokken geïdentificeerd:

1. Kaderstellen en controleren lastig als **het proces** niet helder is;
2. Kaderstellen en controleren lastig als **informatie complex en/of te 'technisch'** is;

De focus van dit rekenkameronderzoek ligt op het lerende aspect. Dat betekent dat het uitgevoerde onderzoek niet zo zeer bedoeld is om te oordelen of de bepaalde risicovolle projecten 'goed' zijn uitgevoerd, maar veel meer om lessen te trekken uit de manier waarop die projecten zijn uitgevoerd en erover gecommuniceerd is. Het onderzoek beoogt dan ook met name om de raad (en daarvan afgeleid ook het College en de ambtelijke organisatie) praktisch toepasbare handvatten te bieden bij de invulling van zijn kaderstellende en controlerende rol.

Kansrijke onderzoeksonderwerpen in 2017

De rekenkamercommissie besluit halverwege 2017 welk onderwerp voor het tweede onderzoek in aanmerking komt. Hieronder een omschrijving van de meest kansrijke onderwerpen.

a. Externe inhuur:

Gemeente Krimpenerwaard maakt bij de voorbereiding en uitvoering van het beleid in sommige gevallen gebruik van tijdelijke externe expertise. Voor de gemeenteraad is niet altijd duidelijk welke keuzes, rollen, en vrijheidsgraden aan inhuur ten grondslag liggen. Een rekenkameronderzoek kan dit inzichtelijk maken.

b. Subsidiebeleid

Gemeente Krimpenerwaard zit qua subsidieorganisatie momenteel in een veranderingsproces. Daarom zal een rekenkameronderzoek naar de werking van het subsidiebeleid van start kunnen als de harmonisatie gereed is en de nieuwe verordening enige tijd in werking is.

c. Digitale dienstverlening:

Digitale dienstverlening neemt een steeds belangrijker plaats in binnen het pakket van diensten dat gemeenten aan burgers en bedrijven bieden. Daarnaast worden de mogelijkheden voor digitale dienstverlening steeds talrijker. Een rekenkameronderzoek naar dit onderwerp brengt in kaart hoe effectief de digitale dienstverlening nu is en wat er nog moet gebeuren om in de toekomst doelmatig en doeltreffend te blijven.

d. Vervolgonderzoek WMO

In 2016 heeft de Rekenkamercommissie een Quickscan naar de Wmo uitgevoerd, een onderzoek op hoofdlijnen (zie rapport [hier](#)). Op basis van de Quickscan Wmo wordt geadviseerd binnen afzienbare tijd een diepgaand vervolgonderzoek worden ingesteld naar de effectiviteit van de WMO.

Contact & Personalia

Contact met de rekenkamercommissie

Wij staan open voor uw opmerkingen en suggesties.

Ook kunt u met vragen bij ons terecht.

Wij zijn te bereiken via:

- **Telefoon:** 06-57096899/ 14 0182
- **E-mail:** a.lambrechtse@krimpenerwaard.nl
- Of volg ons op twitter: RKCkrwaard

Karin Meijer, voorzitter

Karin heeft bestuurskunde gestudeerd en een opleiding tot coach gevolgd. Ze heeft een eigen coachpraktijk en is sinds januari 2016 voorzitter van de Rekenkamercommissie Krimpenerwaard. Daarnaast is ze lid van de Rekenkamercommissie Dordrecht.

René de Bonte, commissielid

René is sinds januari 2016 commissielid. Hij werkt daarnaast als hoofd Financiën bij Werkorganisatie CGM, een samenwerkingsverband van de gemeenten Cuijk, Grave en Mill & St. Hubert.

Rob Paulussen, commissielid

Rob is sinds 1 januari 2017 aangetreden als nieuw lid de Rekenkamercommissie. Rob is bestuurskundige en in de dagelijkse praktijk zelfstandig adviseur voor de publieke sector en docent.

Anna Lambrechtse, secretaris

/onderzoeker. Anna is bestuurskundige en historicus en vervult sinds februari 2016 de rol van secretaris/onderzoeker. Zij heeft hiervoor bij een adviesbureau gewerkt.